

Sreda, 5. februar 2014

P7_TA(2014)0076

Zavarovanje pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. februarja 2014 o zavarovanju pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek (2013/2174(INI))

(2017/C 093/12)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju zelene knjige Komisije z dne 16. aprila 2013 o zavarovanju pred naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek (COM(2013)0213),
  - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. aprila 2013 z naslovom Strategija Evropske unije za prilagajanje podnebnim spremembam (COM(2013)0216),
  - ob upoštevanju javnega posvetovanja, ki ga je Komisija priredila o zeleni knjigi in ki je potekalo od 16. aprila 2013 do 15. julija 2013,
  - ob upoštevanju poročila Evropske agencije za okolje št. 12/2012 z naslovom *Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2012, An indicator-based report* (Podnebne spremembe, njihove posledice in ranljivost v Evropi za leto 2012 – poročilo na podlagi kazalnikov),
  - ob upoštevanju poročila Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije iz septembra 2012 z naslovom *Natural Catastrophes: Risk relevance and Insurance Coverage in the EU* (Naravne nesreče: relevantnost tveganja in zavarovalno kritje v Evropski uniji),
  - ob upoštevanju člena 5 Pogodbe o Evropski uniji,
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A7-0005/2014),
- A. ker se stopnja prodornosti, s katero se meri delež vseh zavarovalnih premij glede na BDP države, med državami članicami razlikuje, in ker obseg gospodarskih izgub, ki so povezane z vremenskimi pojavi, v državah članicah ni enak;
- B. ker je neenako stopnja prodornosti v državah članicah, ki je posledica pravnih, geofizikalnih, zgodovinskih in kulturnih razlik ter povzroča različne stopnje povpraševanja, mogoče razumeti kot potrebo po ukrepanju na evropski ravni, kvečjemu na področju politike informiranja in preprečevanja;
- C. ker so razmere na zavarovalniškem trgu EU raznolike, saj so države članice izpostavljene različnim tveganjem in naravnim nesrečam, predvidljivost naravne nesreče pa je odvisna od različnih dejavnikov (meteoroloških, hidroloških, geofizikalnih itd.);
- D. ker je med letoma 1980 in 2011 približno polovico vseh stroškov, povezanih z vremenskimi pojavi, povzročilo manjše število velikih dogodkov; ker naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, predstavljajo finančno tveganje, kjerkoli se zgodijo;
- E. ker so med glavnimi tveganji za naravne nesreče v Evropi nevihtne poplave, gozdni požari, poplave rek in hudourniške poplave in ker njihovih vse večjih posledic z vidika škode in stroškov kljub hitremu naraščanju njihove pojavnosti še vedno ni mogoče oceniti;
- F. ker se državljani pogosto ne zavedajo različnih tveganj, ki lahko izhajajo iz vremenskih pojavov, ali pa tveganja za naravne nesreče in posledice nepripravljenosti podcenjujejo kot posamezniki in skupnost;
- G. ker so naravne nesreče odvisne od meteoroloških in geografskih elementov, medtem ko so nesreče, ki jih povzroči človek, posledica nepravilnega vedenja ali slabega obvladovanja tveganja;
- H. ker so posledice nekaterih naravnih nesreč v določenih primerih še večje zaradi pomanjkanja ustreznih previdnostnih ukrepov s strani vlad, lokalnih oblasti in državljanov;
- I. ker sta spoštovanje in optimizacija varnostnih predpisov velikega pomena za preprečevanje nesreč, ki jih povzroči človek;

Sreda, 5. februar 2014

- J. ker na trg zavarovanj pred naravnimi nesrečami vpliva obseg preventivnih ukrepov v obliki prilagajanja na podnebne spremembe (npr. izgradnja infrastrukture za obrambo pred poplavami in zmogljivosti za odziv na gozdne požare), trg zavarovanj pred nesrečami, ki jih povzroči človek, pa si prizadeva izpolnjevati zahteve v zvezi z odgovornostjo, ki jih nalagajo varnostni standardi, zaradi česar zavarovanja v primeru gmotne škode in zavarovanja odgovornosti ni primerno obravnavati na enak način;

Preprečevanje in obveščanje

1. meni, da je preprečevanje najpomembnejši dejavnik, kar zadeva zaščito ljudi in preprečitev izgub, ki so posledica nepričakovanih dogodkov; upošteva vlogo EU pri razvoju odgovornejše družbe, ki namenja dovolj premisleka previdnostnim ukrepom, in ustvarjanju kulture preprečevanja s povečevanjem osveščenosti državljanov glede naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek;
2. meni, da se z dodatnimi raziskavami lahko oblikuje podroben okvir različnih situacij za razumevanje in preprečevanje okoljskih tveganj ter zmanjšanje negotovosti na tem področju; pozdravlja partnerstva med zavarovalnicami in raziskovalnimi inštituti, katerih namen je združevanje virov, veščin in strokovnega znanja na področju tveganja za boljše razumevanje s tem povezanih težav, da se državljani in njihove skupnosti pripravijo na učinkovitejše soočenje s tveganji, povezanimi z naravnimi nesrečami;
3. meni, da je obveščanje bistvenega pomena za preprečevanje in ublažitev tovrstnih nesreč; zato poziva k tesnejšemu sodelovanju med državami članicami in zasebnim sektorjem, da se državljanom zagotovijo pomembne informacije v zvezi s tveganji, katerim so izpostavljeni;
4. meni, da lahko EU in nacionalni organi s spodbujanjem odgovornega vedenja posameznikov in izmenjavo najboljših praks o preprečevanju in zmanjševanju tveganja med državami članicami in na regionalni ravni zagotovijo opazno dodano vrednost, ter pozdravlja podpiranje kampanj za povečanje osveščenosti državljanov glede tveganj za naravne nesreče in njihovega znanja o geografiji in podnebjju;
5. poudarja, da bi se obvladovanje naravnih nesreč lahko izboljšalo s sodelovanjem lokalnih organov in zainteresiranih strani pri odločanju o načrtovanju in razvoju mest; meni, da bi tesnejše sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem državam članicam in lokalnim organom lahko pomagalo pri opredelitvi območij visokega tveganja, določitvi preventivnih ukrepov in pripravah na usklajeno ukrepanje;
6. poziva države članice in javne organe, naj sprejmejo ustrezne preventivne ukrepe za ublažitev posledic naravnih nesreč; poziva vlade, naj ustanovijo in vzdržujejo enote za odzivanje v kriznih razmerah, da ublažijo posledice takšnih kriz;
7. poziva države članice, naj delijo najboljše prakse in izkušnje, da bi zaščitile državljane pred nepričakovanimi dogodki in razvile mrežo za izmenjavo informacij, ter naj vzpostavijo upravljanje in usklajevanje na čezmejni ravni;

Zavarovalniški trg

8. pozdravlja prizadevanja Komisije za povečanje osveščenosti glede nesreč, vendar poudarja, da so za naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, potrebne različne vrste zavarovanja in jih pokrivata dva različna zavarovalniška trga, zaradi česar jih kljub temu, da obstajajo primeri, ko človeške odločitve povečujejo izpostavljenost tveganju za naravno nesrečo, ni mogoče obravnavati skupaj;
9. poudarja, da EU ne bi smela ustvarjati prekrivajočih se ali nasprotujočih si pravil o odgovornosti; opozarja, da v večini držav članic obstaja neka oblika sistema za poplave in druge naravne nesreče, ki temelji na zavarovanju; ugotavlja, da je ta sistem mogoče dopolniti z nadomestilom iz državnih sredstev za tisto premoženje, ki ga ni mogoče zavarovati zasebno, ter da lahko državna sredstva krijejo tudi zavarovalne zahtevke, ki presegajo največje zneske, ali izjemno veliko škodo; meni tudi, da lahko država članica pri kritju škode sodeluje z zagotavljanjem pozavarovanja; vendar pa meni, da se ti sistemi v marsičem razlikujejo, zato njihovo poenotenje morda ni primerno ali potrebno;
10. ugotavlja, da je Uredba (ES) št. 2012/2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije podlaga za ukrepanje Skupnosti v primerih večjih nesreč in da ta uredba jasno določa, da „[u]krepanje Skupnosti ne sme razbremeniti odgovornosti tretjih oseb, ki so na podlagi načela ‚plača povzročitelj obremenitve‘ v prvi vrsti odgovorne za škodo, ki so jo povzročile, ali odvrniti države članice ali Skupnosti od preventivnih ukrepov“;

Sreda, 5. februar 2014

11. poziva Komisijo, naj zagotovi enostaven dostop do zadevnih informacij, tudi v obliki primerjalne statistike, ter države članice, naj objavijo jasne in natančne podatke, ki bodo potrošnikom, skupnostim in podjetjem v oporo pri odločanju za sklenitev zavarovanja pred naravnimi nesrečami; meni, da bi lahko bila koristna uvedba standardnih oblik na podlagi različnih razvrstitev dogodkov;
12. opozarja, da naravne nesreče prizadenejo tako gospodinjstva kot poslovne dejavnosti, in poziva zavarovalnice, naj kot osrednji pristop k zavarovanju pred nesrečami uporabijo določanje cen, ki temelji na tveganju; poziva države članice, naj ponudijo spodbude, ki bodo državljanke spodbudile, da se zaščitijo in zavarujejo svojo lastnino v primeru škode, in spodbude, ki ustrezajo potrebam po zavarovanju z vidika okoljske odgovornosti, npr. za podjetja v sektorju rudarstva, plina in kemikalij ali jedrskem sektorju;
13. poziva zavarovalnice, naj poskrbijo za večjo jasnost pogodb za potrošnike in zagotovijo informacije možnostih, ki so na voljo, in njihovem učinku na ceno kritja, da potrošnikom olajšajo izbiro; poziva zavarovalnice, naj kupcem in potencialnim kupcem zagotovijo jasne in razumljive informacije;
14. priznava, da morajo potrošniki razumeti, kakšne vrste kritja imajo in kako bi to delovalo ob nastopu nesreče; poudarja, da je treba potrošnike ob nakupu zavarovalnih produktov in pred podpisom pogodbe izčrpno poučiti o vseh pogojih in določilih, vključno s postopki in veljavnimi roki za odstop od pogodbe in vložitev pritožbe; meni, da bi moralo biti določanje cen, ki temelji na tveganju, ključni element razpoložljivosti zavarovalnega kritja; meni, da morajo EU in države članice poskrbeti za zaščito potrošnikov;

Neobvezno zavarovanje

15. opozarja, da na koncu velik del bremena posrednih ali neposrednih stroškov za škodo, najsi gre za naravne nesreče ali nesreče, ki jih je povzročil človek, nosijo država ali regionalni organi, in meni, da bi se države članice in regionalni organi morali zavedati pomena preprečevanja tveganj in bi ga morali postaviti v središče svoje naložbene strategije, saj je zmanjšanje posledic nesreč na minimum bolj učinkovito od zgolj zagotavljanja kritja in kasnejšega popraviljanja škode;
16. poudarja nevarnost moralnega tveganja, če se državljanke zavedajo, da bo vlada za kritje njihovih izgub uporabila javna sredstva iz nacionalnega proračuna; zato kritizira dejanja in ukrepe, ki državljanke ali skupnosti lahko odvrnejo od sprejemanja ukrepov za lastno zaščito; meni, da bi državljanke morali nositi svoj del odgovornosti in da nadomestila ne bi smela kriti celotne škode;
17. opozarja, da je treba v tem sektorju ohraniti odgovornost posameznikov, in se zaveda prizadevanj držav članic, da bi spodbujanje odgovornosti posameznikov združile s posredovanjem vlade;
18. ugotavlja, da na tem področju ni izkrivljanja trga, ki bi upravičevalo posredovanje na evropski ravni, in meni, da za to vprašanje ni enotne rešitve; opozarja, da so po meri narejeni zavarovalni produkti odvisni od številnih elementov, kot so vrsta tveganj, njihova verjetna količina in vrednost, kultura preprečevanja, stanje pripravljenosti in zmožnost ukrepanja ter pristop držav članic in regionalnih organov na področju spremljanja tveganja in priprave;
19. meni, da prožen trg zavarovanj pred naravnimi nesrečami omogoča, da zavarovalnice svoje produkte prilagodijo različnim pogojem, in je prepričan, da je neobvezen okvir najboljši način za razvoj produktov, ki ustrezajo naravnim tveganjem na danem geografskem območju;

o

o o

20. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in parlamentom držav članic.